

FAQ

Ποια νομική μορφή να επιλέξουμε για να μπορούμε να θεωρηθούμε φορέας κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας;

Σύμφωνα με το νόμο η νομική μορφή του εγχειρήματος δε συνδέεται με την αναγνώριση του ως φορέα Κ.Α.Λ.Ο., αφού οι φορείς ορίζονται με βάση το κατά πόσο διαθέτουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά όπως η κοινωνική και συλλογική ωφέλεια, η δημοκρατική διοίκηση, ο τρόπος λειτουργίας, η ισοτιμία των μελών, οι περιορισμοί στη διανομή κερδών κλπ. Εξαιρέση αποτελούν οι νομικές μορφές της Κοιν.Σ.Επ. και του συνεταιρισμού εργαζομένων που αυτοδίκαια θεωρούνται φορείς Κ.Α.Λ.Ο., ενώ τα μονοπρόσωπα νομικά πρόσωπα τα οποία δε μπορούν σε καμία περίπτωση να θεωρηθούν φορείς Κ.Α.Λ.Ο.

Οι Κοιν.Σ.Επ., οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων και οι Άλλοι Φορείς Κ.Α.Λ.Ο. είναι μη κερδοσκοπικοί;

Όχι. Οι Κοιν.Σ.Επ. και οι Συν.εργ έχουν εκ του νόμου, την εμπορική ιδιότητα¹. Σκοπός της εμπορικής δραστηριότητάς τους – είναι η πώληση προϊόντων και υπηρεσιών, δηλαδή δραστηριότητες με σκοπό το κέρδος.

Παρόλα αυτά δεν είναι «κερδο-κεντρικοί», δηλαδή σκοπός της λειτουργίας τους δεν είναι η μεγιστοποίηση του κέρδους. Δηλαδή δε στοχεύουν στη συνεχή αύξηση των κερδών από τη δραστηριότητα. Στην περίπτωση που παράγεται κέρδος, υπάρχουν από το νόμο σαφείς περιορισμοί στη διανομή του. Η διανομή αυτή δε συνδέεται με τις συνεταιριστικές μερίδες, αλλά ακολουθεί την παρακάτω ποσόστωση².

- 5% για το σχηματισμό αποθεματικού,
- ποσοστό έως 35% αποδίδεται στους εργαζόμενους (και όχι τα μέλη), εκτός αν η Γενική Συνέλευση με πλειοψηφία 2/3 αποφασίσει τη διάθεση τους για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ή τη διεύρυνση της παραγωγικής τους δραστηριότητας.
- Το υπόλοιπο διατίθεται για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ή τη διεύρυνση της παραγωγικής τους δραστηριότητας.

Η ίδια ποσόστωση οφείλει να τηρείται κατά τη διανομή κερδών και από τις υπόλοιπες νομικές μορφές που εντάσσονται στους φορείς Κ.Α.Λ.Ο.

Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι κέρδος θεωρείται το θετικό οικονομικό αποτέλεσμα των εμπορικών συναλλαγών του φορέα με μη μέλη. Το αντίστοιχο αποτέλεσμα από συναλλαγές με τα μέλη του (πχ. στην περίπτωση των καταναλωτικών συνεταιρισμών) αυτό θεωρείται πλεόνασμα.

Εξαιρέση από τα παραπάνω αποτελούν οι Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρίες, οι οποίες δεν παράγουν κέρδος οπότε, δεν διανέμεται.

---

¹ Έχοντας οι Κοιν.Σ.Επ. και οι Συν.εργ την εμπορική ιδιότητα, σημαίνει ότι αντιμετωπίζονται από το κράτος σαν οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση.

² Άρθρα 21, 31 και Άρθρο 3 παρ. 1,δ,γγ

Ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληροί ένας φορέας προκειμένου να μπορεί να χαρακτηριστεί Φορέας Κ.Α.Λ.Ο.;

Σύμφωνα με το άρθρο 3, πρέπει να ισχύουν ταυτόχρονα οι παρακάτω προϋποθέσεις. Ο φορέας οφείλει να:

- Αναπτύσσει δραστηριότητες συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας³
- Μεριμνά για την πληροφόρηση και τη συμμετοχή των μελών του και εφαρμόζει δημοκρατικό σύστημα λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με την αρχή ένα μέλος μία ψήφος, ανεξάρτητα από τη συνεισφορά κάθε μέλους.
- Προβλέπει καταστατικά τις ποσοστώσεις στη διανομή κερδών⁴
- Εφαρμόζει σύστημα σύγκλισης στην αμοιβή της εργασίας. Δηλαδή ο ανώτατος μισθός να μην υπερβαίνει περισσότερο από τρεις φορές τον κατώτατο. Ο περιορισμός μπορεί να αρθεί με απόφαση των 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης
- Παρακινεί στην ενδυνάμωση των οικονομικών δραστηριοτήτων του και τη μεγιστοποίηση της παραγόμενης κοινωνικής ωφέλειας μέσω της οριζόντιας και ισότιμης δικτύωσης με άλλους φορείς Κ.Α.Λ.Ο.
- Δεν έχει ιδρυθεί και δεν διοικείται άμεσα ή έμμεσα από Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή από άλλο νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Τα μέλη του φορέα έχουν δικαίωμα στη διανομή κερδών;

Δικαίωμα στη διανομή κερδών, όπως αυτή ορίζεται από την ποσόστωση κατανομής κερδών έχουν οι εργαζόμενοι και όχι τα μέλη. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι μέλος το οποίο δεν έχει την ιδιότητα του εργαζομένου στο φορέα, δεν συμμετέχει στη διανομή κερδών.

Από την πρόβλεψη αυτή εξαιρούνται τα μέλη των Αστικών συνεταιρισμών στους οποίους τα κέρδη προκύπτουν από συναλλαγές των μελών με το συνεταιρισμό (τα καλούμενα πλεονάσματα).

Τι ισχύει για τους συνεταιρισμούς εργαζομένων

Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων επιλέγεται για τη δημιουργία συνεργατικού σχήματος με σκοπό το βιοπορισμό των μελών του. Θεωρείται καθαρά εργασιακό σχήμα και ως εκ τούτου:

- Δεν έχει υποχρέωση να παρουσιάσει συλλογική ωφέλεια
- Τα μέλη του έχουν από την έναρξη του την υποχρέωση αυτασφάλισης
- Δεν νοούνται μέλη μη εργαζόμενοι και δεν μπορεί να απασχολεί εθελοντές
- Χρειάζεται τρία άτομα για να συσταθεί. Μπορεί να απασχολεί εργαζόμενους μη μέλη μέχρι ποσοστού 25% κατά κανόνα.

Να επιλέξουμε Κοιν.Σ.Επ. ή Συνεταιρισμό Εργαζομένων;

³ Άρθρο 2, παρ2,3 νόμου 4430/2016

⁴ Άρθρα 21, 31 και Άρθρο 3 παρ. 1,δ,γγ

Η Κοιν.Σ.Επ. επιλέγεται κατά βάση όταν η δραστηριότητα παράγει Κοινωνική ωφέλεια (σύμφωνα με τον ορισμό του παρόντος νόμου). Οι επιλέξιμες δραστηριότητες ανάλογα με το είδος της (Ένταξη Ειδικών ή Ευάλωτων ομάδων ή Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας), και σύμφωνα με τους ορισμούς του Άρθρου 2.

Για παράδειγμα:

Ένα συνεταιριστικό καφενείο λαμβάνει τη μορφή του Συνεταιρισμού Εργαζομένων

Αλλά

Ένα συνεταιριστικό καφενείο με σκοπό την ένταξη απεξαρτημένων ατόμων, δύναται να λαμβάνει τη μορφή της Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων, ή της Κοιν.Σ.Επ. συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας εάν προάγει τον πολιτισμό ή το δίκαιο εμπόριο, κλπ.⁵

Οι ενδιαφερόμενοι όμως θα πρέπει να λάβουν υπ' όψιν τους και τις υπόλοιπες διαφορές των δύο νομικών μορφών, προκειμένου να επιλέξουν αυτήν που τους ταιριάζει καλύτερα (βλέπε τεκμηρίωση).

Τι ισχύει στην περίπτωση χρεών προς το Δημόσιο και άρα αδυναμίας έκδοσης φορολογικής ενημερότητας είτε από την Κοιν.Σ.Επ. είτε από τον νόμιμο εκπρόσωπο; Επηρεάζονται τα μέλη;

Και στις δύο περιπτώσεις τα μέλη μπορούν να εκδώσουν φορολογική ενημερότητα υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει δικαστική απόφαση που να τους καταλογίζει συνυπευθυνότητα για τα χρέη της Κοιν.Σ.Επ.

Η Κοιν.Σ.Επ. και ο νόμιμος εκπρόσωπος συνδέονται, οπότε αν ο ένας εκ των δύο δεν μπορεί να εκδώσει ενημερότητα τότε δεν μπορεί και ο άλλος.

Τι διαφορά έχει η Ένωση Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. από τη Σύμπραξη Φορέων Κ.ΑΛ.Ο.;

Η Ένωση Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. δεν έχει εμπορική ιδιότητα. Αποσκοπεί τόσο στην εκπροσώπηση των φορέων σε εθνικό επίπεδο (Εθνική Επιτροπή Κ.ΑΛ.Ο.), όσο και στην αλληλοϋποστήριξη των φορέων που απαρτίζουν. Επιτελεί δηλαδή ρόλο συνδικαλιστικού οργάνου.

Αντίθετα, η σύμπραξη φορέων Κ.ΑΛ.Ο. αφορά την εμπορική συνεργασία δύο ή περισσότερων φορέων Κ.ΑΛ.Ο. Αντιμετωπίζεται και αυτή ως φορέας Κ.ΑΛ.Ο., με ό,τι υποχρεώσεις αυτό επιφέρει, και δεν συνδέεται σε καμία περίπτωση με συνδικαλιστική εκπροσώπηση.

Είμαι μέλος Κοιν.Σ.Επ. Έχω δικαίωμα να παρέχω μη αμειβόμενη εργασία προς την Κοιν.Σ.Επ.;

Ναι, μπορεί να παρέχεται μη αμειβόμενη εργασία από τα μέλη μέχρι 16 ώρες την εβδομάδα, μετά τη σύναψη Σύμβασης Εντολής. Προϋπόθεση η παροχή εργασίας να μην αφορά δραστηριότητες από τις οποίες προκύπτει κέρδος για την Κοιν.Σ.Επ.

Μπορούν να απασχολούνται εθελοντές μη μέλη στην Κοιν.Σ.Επ.;

---

⁵ Σύμφωνα με τις μέχρι τώρα πληροφορίες (Μάρτιος 2017)

Ναι, εφόσον πρόκειται για υλοποίηση δράσεων σύμφωνων με τους σκοπούς, δεν παράγεται άμεσο οικονομικό αποτέλεσμα και εφόσον έχει καταγραφεί σε πρακτικό της Γ.Σ. και έχει τηρηθεί μητρώο εθελοντών.

Μπορεί ο Δήμος να μας παραχωρήσει κτήριο ή χώρο για τις δραστηριότητες μας;

Με βάση το νόμο ο Δήμος μπορεί να παραχωρήσει χώρους σε φορείς ΚΑΛΟ για την ενίσχυση δραστηριοτήτων συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας, υπό την προϋπόθεση ότι οι Φορείς ΚΑΛΟ δε θα υποκαθιστούν τις γενικές υποχρεώσεις του κράτους στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής.

Αναμένεται εξειδίκευση σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις.

Είμαστε συνεργατικό παντοπωλείο το οποίο ιδρύθηκε ως Κοιν.Σ.Επ. με βάση το νόμο 4019/2011. Πρέπει να αλλάξουμε νομική μορφή και να μετατραπούμε σε συνεταιρισμό εργαζομένων;

Εξαρτάται. Αν ο μόνος στόχος είναι η συλλογική ωφέλεια των μελών δηλαδή να βιοποριστούν από την οικονομική δραστηριότητα που ασκούν, τότε ναι.

Αν το παντοπωλείο προάγει πχ το δίκαιο εμπόριο ή την τοπική παραγωγή, δηλαδή δραστηριότητες που ορίζονται από το νόμο ως βιώσιμη ανάπτυξη, οπότε μπορείτε να τεκμηριώσετε την κοινωνική ωφέλεια και να παραμείνετε ΚοινΣεπ.

Ο ετήσιος τζίρος του εγχειρήματος μας είναι 62.000 € το 2016. Ποιο είναι το ποσό που οφείλουμε να δαπανούμε σε μισθούς το 2017, και σε πόσους εργαζόμενους με βασικό μισθό αντιστοιχεί αυτό;

Το εγχείρημα οφείλει να έχει μισθολογική δαπάνη τουλάχιστον ίση με το 25% του κύκλου εργασιών της προηγούμενης χρήσης του, εφόσον τα συνολικά έσοδα της προηγούμενης ετήσιας χρήσης είναι μεγαλύτερα από το 300% του ετήσιου κόστους μισθοδοτικής δαπάνης ενός εργαζομένου πλήρους απασχόλησης, με βάση τον κατώτατο μισθό χωρίς επιδόματα.

Ο κατώτατος μηνιαίος βασικός μισθός χωρίς επιδόματα είναι **586,08 €**, το οποίο αντιστοιχεί, μετά την προσθήκη των εργοδοτικών εισφορών σε **735,86 €**, δηλαδή **10.302,00 €**. Το όριο τζίρου λοιπόν πάνω από το οποίο το εγχείρημα υποχρεούται σε ελάχιστη ετήσια μισθολογική δαπάνη είναι **30.906 €** (10.302 € x300%).

Η ελάχιστη ετήσια μισθολογική δαπάνη υπολογίζεται με βάση το τζίρο της προηγούμενης χρονιάς, άρα: εγχείρημα με τζίρο **62.000 €** το 2016 έχει ελάχιστο όριο ετήσιας μισθολογικής δαπάνης για το 2017 το **25%** του συνολικού τζίρου του, δηλαδή **15.453 €**.

Αυτό, με δεδομένο ότι η ετήσια μισθολογική δαπάνη για έναν εργαζόμενο πλήρους απασχόλησης είναι **10.302,00 €**, αντιστοιχεί σε 1 εργαζόμενο πλήρους απασχόλησης και 1 μερικής, ή 3 εργαζόμενους μερικής απασχόλησης.

Πως μπορούμε να εντάξουμε νέο μέλος στο συνεταιρισμό; Είναι υποχρεωτικό να γίνει και τυπικά μέλος από την πρώτη μέρα ή υπάρχει κάποια διαδικασία ένταξης νέου μέλους

Μέλος ενός συνεταιρισμού μπορεί να θεωρηθεί κάποιος μόνο μετά την απόκτηση συνεταιριστικής μερίδας και κατ' επέκταση της ιδιότητας του μέλους. Υπάρχει όμως πολλές φορές η ανάγκη για διαδικασία ομαλής ένταξης ή δοκιμαστικής περιόδου πριν την οριστική ένταξη ενός νέου μέλους.

Αυτή η «δοκιμαστική περίοδος» μπορεί να εξασφαλιστεί, με βάση την πρόβλεψη του νόμου για συγκεκριμένο ποσοστό εργαζομένων μη μελών. Το ποσοστό αυτό είναι 25% για το συνεταιρισμό εργαζομένων και 40% για τις Κοιν.Σ.Επ. Με βάση αυτή τη δυνατότητα μπορεί τελικά το υπό ένταξη μέλος να περάσει ένα χρονικό διάστημα ως εργαζόμενος στο συνεταιρισμό πριν οριστικοποιηθεί η ένταξη του σε αυτόν.

Οι αμοιβές με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών ή Τίτλο Κτήσης, θεωρούνται μισθοδοτική δαπάνη;

Όχι. Μισθοδοτική δαπάνη για όλες ανεξαιρέτως τις νομικές μορφές επιχειρήσεων θεωρείται μόνο το κόστος που προκύπτει από τις αμοιβές εργαζομένων με εξαρτημένη σχέση εργασίας. Οι αμοιβές για παροχή έργου που γίνονται με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών ή Τίτλο Κτήσης θεωρούνται έξοδα της επιχείρησης αλλά όχι μισθοδοτική δαπάνη.